

KONKURS GEOGRAFICZNY DLA UCZNIÓW KLAS IV–VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP REJONOWY

13 grudnia 2023 r. godz. 11.00

Ważne informacje:

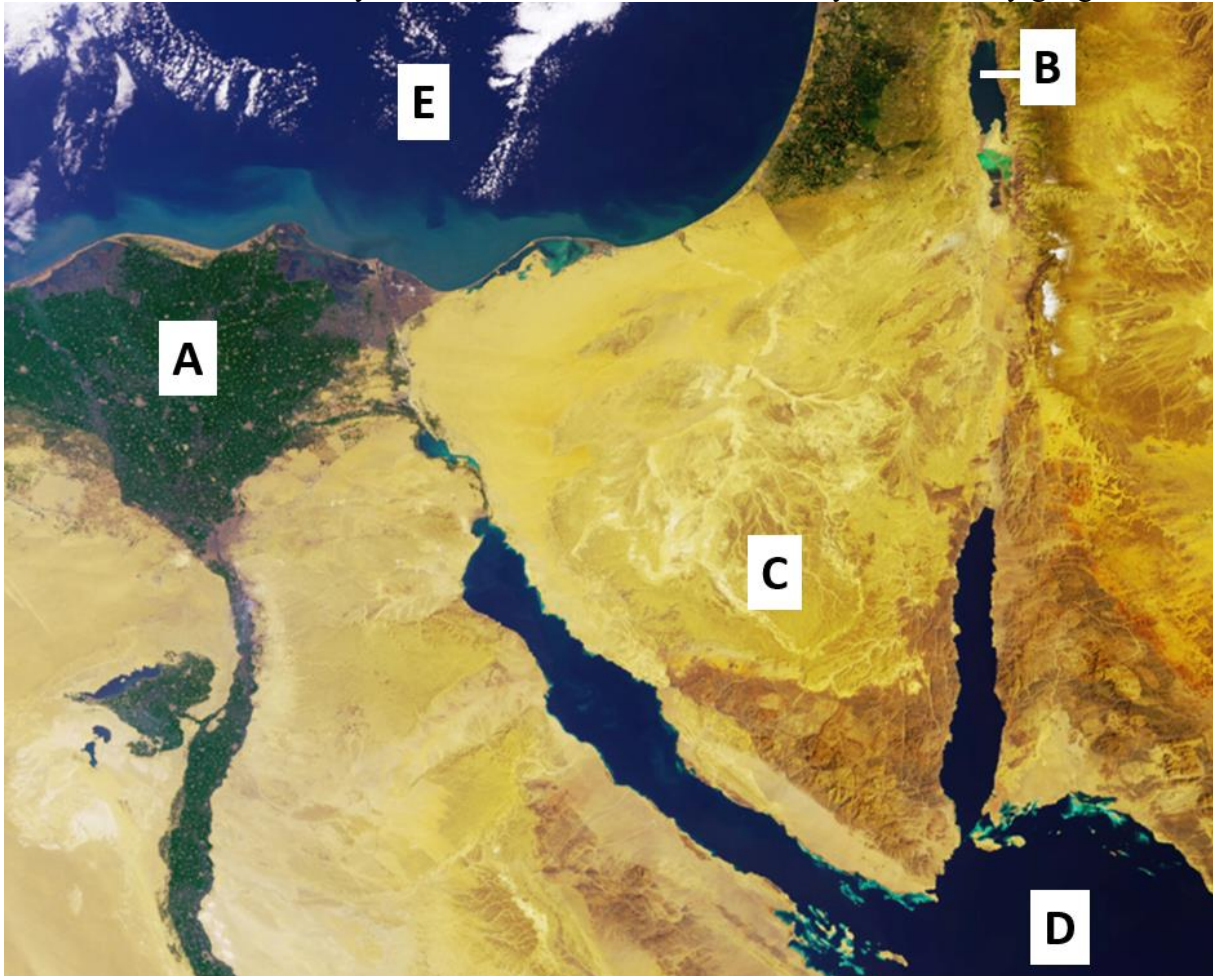
1. Masz 90 minut na rozwiązanie wszystkich 21 zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis Przewodniczącej/ego Rejonowej Komisji Konkursowej		

Materiał graficzny do zadań 1-3.

Na zobrazowaniu satelitarnym literami od A do E zaznaczono wybrane obiekty geograficzne.

Źródło: Europejska Agencja Kosmiczna

Zadanie 1. (0 – 2p.)

...../2

Oceń poprawność poniższych zdań dotyczących obiektu geograficznego oznaczonego na rycinie literą A.

Zaznacz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub **F**, jeśli jest fałszywe.

Jest to jedyny obiekt zaznaczony na rycinie położony poniżej poziomu morza.	P	F
Obiekt ten stanowi ujście najdłuższej rzeki na kontynencie, której wody zasilane są opadami zenitalnymi w strefie okołorównikowej.	P	F
Obiekt znajduje się w strefie klimatów podzwrotnikowych – opady występują tu głównie w miesiącach letnich, wtedy, gdy temperatura powietrza jest tu najwyższa.	P	F
Obiekt to delta, w ramionach której rozwinęła się jedna ze starożytnych cywilizacji, której funkcjonowanie uzależnione było od wezbrań występujących cyklicznie na budującej ją rzece.	P	F
Obiekt jest jednym z najgęściej zaludnionych obszarów na Ziemi, zamieszkanym głównie przez Arabów w większości wyznających religię politeistyczną opartą o dziesięć filarów (dekalog).	P	F

Zadanie 2. (0 – 2p.)

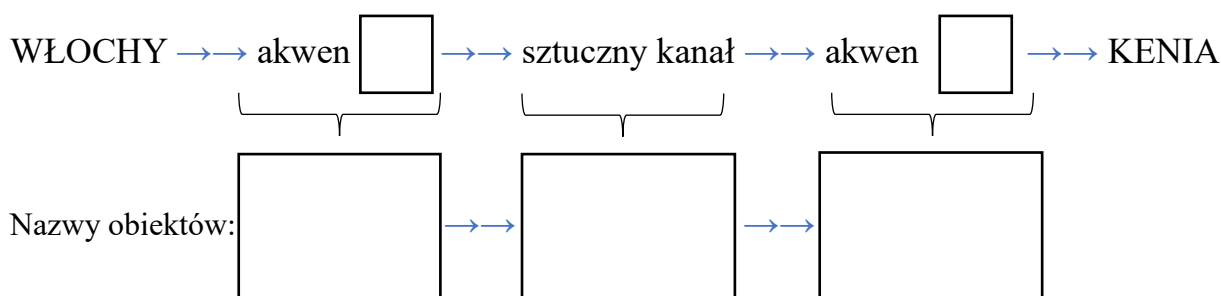
...../2

Statek towarowy płynący z Włoch do Kenii będzie przepływał przez obszar przedstawiony na zobrazowaniu satelitarnym, korzystając częściowo ze sztucznego szlaku wodnego.

Uzupełnij poniższy schemat trasy statku. W puste pola wpisz w odpowiedniej kolejności:

- dwie litery, którymi na zobrazowaniu satelitarnym oznaczono akweny leżące na trasie statku,
- nazwy tych akwenów oraz nazwę łączącego je sztucznego kanału.

Schemat trasy statku:

Zadanie 3. (0 – 3p.)

...../3

Uzupełnij tabelę. Podaj nazwy obiektów geograficznych oznaczonych na zobrazowaniu satelitarnym literami **B** i **C**. Następnie przyporządkuj im poniższe informacje oznaczone numerami od 1 do 7.

Uwaga! Wybrane informacje mogą pasować do obu obiektów.

Obiekt	B	C
Nazwa	Jezioro:	Półwysep: .....
Nr informacji		

1. Znajduje się w Azji.
2. Obiekt położony jest w dwóch państwach.
3. Dzierży światowy rekord dotyczący wysokości bezwzględnej.
4. Na jego wybrzeżu znajdują się słynne kurorty turystyczne słynące z piaszczystych plaż i lokalizowanych w ich pobliżu raf koralowych.
5. Jest to obszar bezodpływowy, zasilany ważną dla regionu rzeką.

Zadanie 4. (0 – 2p.)

...../2

Bliski Wschód to region źródłowy licznych migrantów przybywających w ostatnich latach do Europy różnymi drogami. Część z nich to uchodźcy, a część to migranci ekonomiczni.

Podaj po dwa powody skłaniające ludzi do decyzji o emigracji z Bliskiego Wschodu do Europy, w zależności od rodzaju podejmowanej przez nich migracji.

Główne powody migranta uchodźcy:

1. ....

.....

2. ....

.....

Główne powody migranta ekonomicznego:

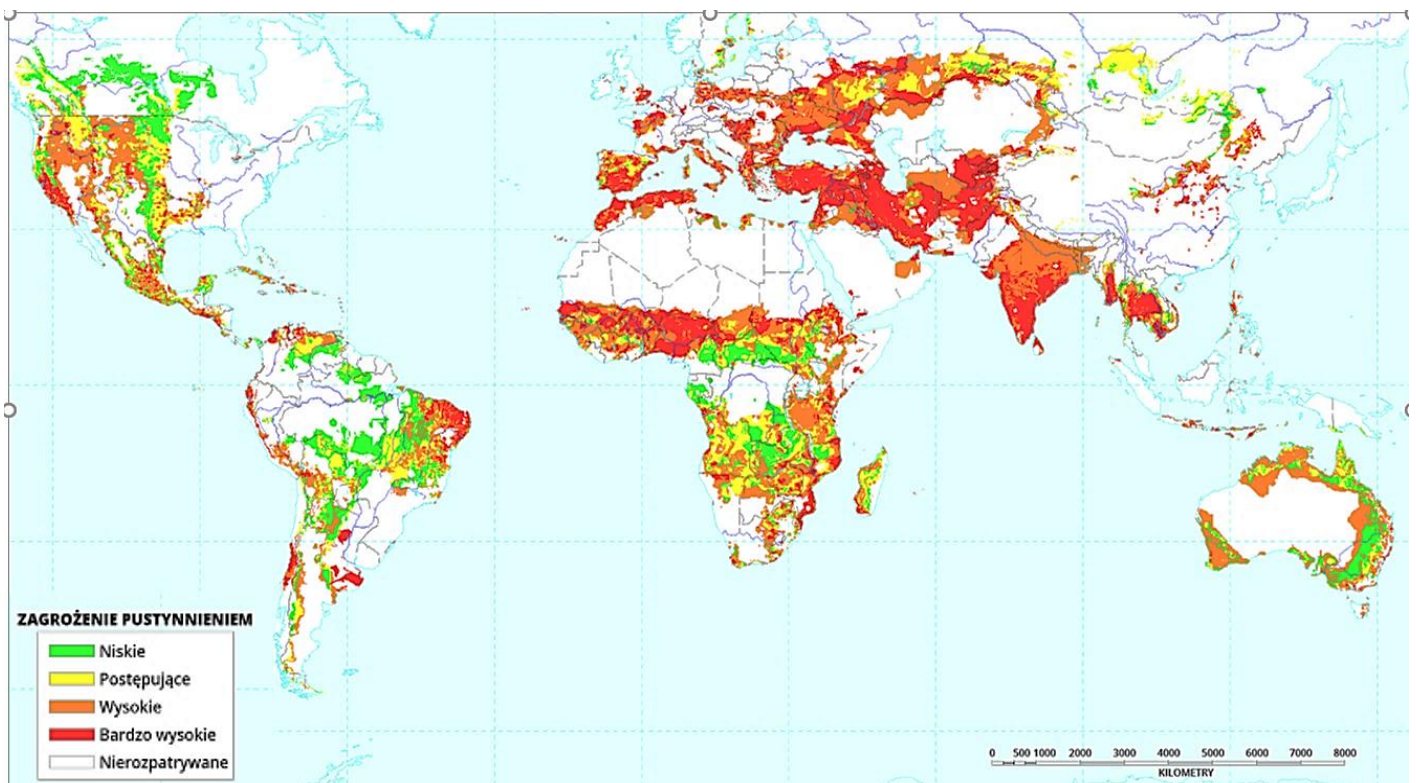
1. ....

.....

2. ....

.....

Materiał graficzny do zadań 5-7.

Źródło: Zintegrowana Platforma Edukacyjna, MEiN

Zadanie 5. (0 – 2p.)

...../2

Sahel to region w Afryce położony na południe od Sahary, szczególnie dotknięty pustynnieniem.

Podaj trzy przyczyny pustynnienia w Sahelu wynikające z bezpośredniej działalności człowieka w tym regionie.

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....

Zadanie 6. (0 – 2p.)

...../2

Zaznacz trzy poprawne informacje dotyczące skutków pustynnienia w Sahelu, wstawiając X we właściwym wierszu.

☐	1. Wzrost napięć pomiędzy pasterzami z północy wyznającymi głównie islam, a w większości prawosławnymi rolnikami uprawiającymi ziemię na południu.
☐	2. Masowe migracje przez Ocean Atlantycki do znacznie bardziej rozwiniętych krajów Ameryki Środkowej.
☐	3. Wzrost zagrożenia głodem i skrajnym ubóstwem stwarzający warunki do wzmożonej aktywności grup terrorystycznych na tym obszarze.
☐	4. Zmniejszenie liczebności bydła rogatego hodowanego w celu pozyskania mięsa.
☐	5. Migracje z terenów wiejskich do dużych ośrodków miejskich, związane z chęcią znalezienia zatrudnienia na większym rynku pracy.

Zadanie 7. (0 – 2p.)

...../2

W każdej z par regionów położonych na poszczególnych kontynentach podkreśl nazwę tego, w którym pustynnienie stanowi większe zagrożenie.

KONTYNENT	REGION BARDZIEJ ZAGROŻONY PUSTYNNIENIEM
Ameryka Północna	wyżyna Kolorado / półwysep Jukatan
Ameryka Południowa	Wyżyna Gujańska / Pampa
Afryka	Wyżyna Wschodnioafrykańska / Madagaskar
Australia	półwysep Jork / Ziemia Arnhema
Europa	Nizina Francuska / Półwysep Skandynawski
Azja	Wyżyna Irańska / Wyżyna Środkowosyberyjska

Materiał graficzny do zadań 8 i 9.

Zdjęcie wykonano na największej wyspie Archipelagu Malajskiego.

Źródło: <https://theplanetvoice.com/>

Zadanie 8. (0 – 2p.)

...../2

Podaj nazwę:

- A) wyspy, na której wykonano zdjęcie: .....
- B) rodzaju ssaka naczelnego widocznego na fotografii: .....
- C) formacji roślinnej potencjalnie naturalnej w tym miejscu: .....
- D) procesu degradacji formacji roślinnej widocznej na zdjęciu: .....

Zadanie 9. (0 – 2p.)

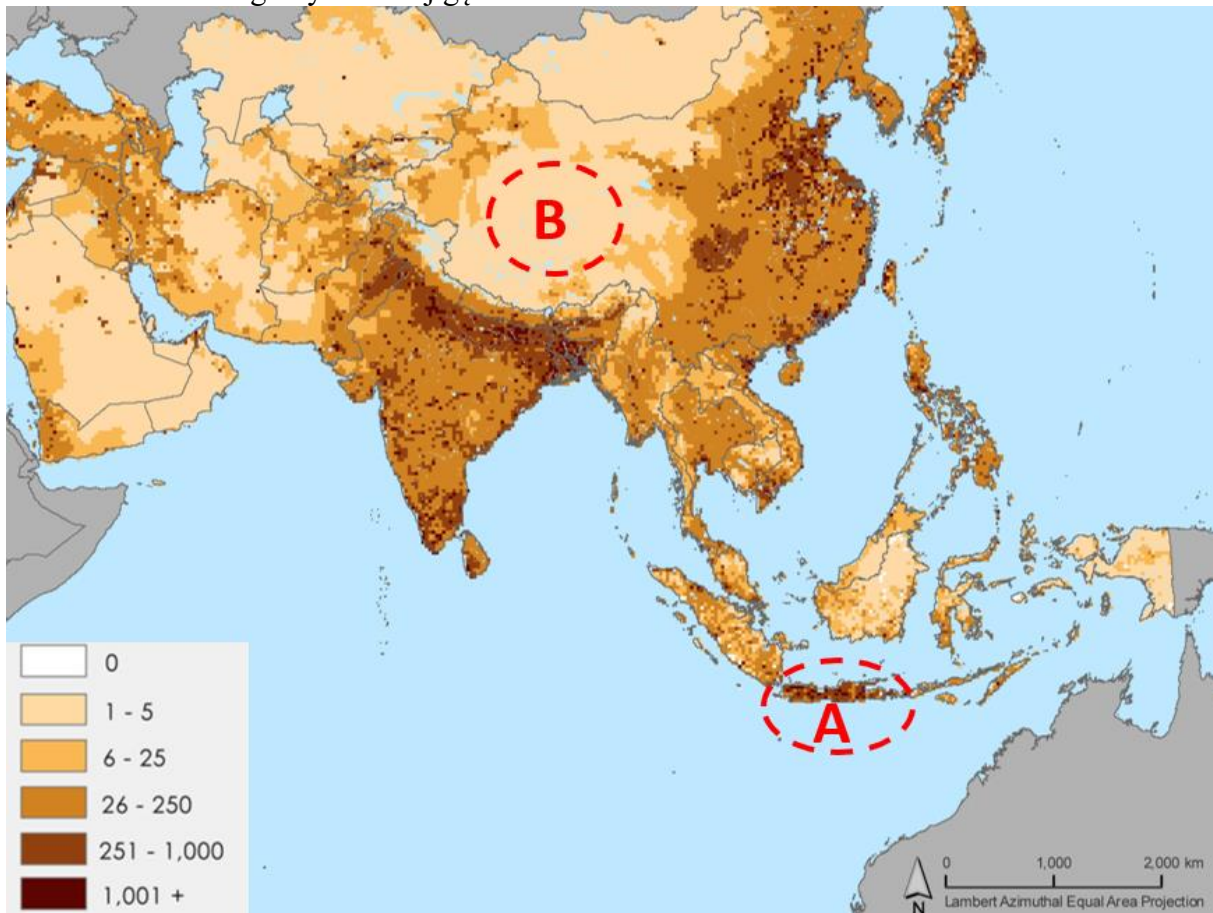
...../2

Podaj trzy sposoby zapobiegania niszczeniu środowiska przyrodniczego widocznego na zdjęciu.

- 1. ....
.....
- 2. ....
.....
- 3. ....
.....

Materiał graficzny do zadań 10 i 11.

Mapa przedstawia gęstość zaludnienia w Azji liczoną w osobach na 1 km². Literami A i B zaznaczono dwa regiony o różnej gęstości zaludnienia.

Źródło: NASA

Zadanie 10. (0 – 2p.)

...../2

Podaj trzy przyczyny większej koncentracji ludności w obszarze A względem obszaru B.

1. ....
2. ....
3. ....

Zadanie 11. (0 – 1p.)

...../1

Zaznacz właściwe uzupełnienie zdania, wybierając po jednej prawidłowej odpowiedzi spośród I, II i III oraz X, Y i Z.

Literą A oznaczono na mapie	I	Jawę,	położoną na styku dwóch płyt litosfery,	X	które nie przesuwają się.
	II	Nową Gwineę,		Y	które odsuwają się od siebie.
	III	Sumatrę,		Z	z których jedna wsuwa się pod drugą.

Materiał graficzny do zadań 12 i 13.

Źródło: Tim Clayton Photography; National Geographic.

Zadanie 12. (0 – 2p.)

...../2

Rozpoznaj miasta przedstawione na obu fotografiach i podaj nazwy państw, w których się one znajdują.

Fotografia 1. miasto ....., państwo .....

Fotografia 2. miasto ....., państwo .....

Zadanie 13. (0 – 2p.)

...../2

Zapisz trzy problemy, z którymi borykają się na co dzień mieszkańcy slumsów, takich jak ten przedstawiony na fotografii 1.

1. ....

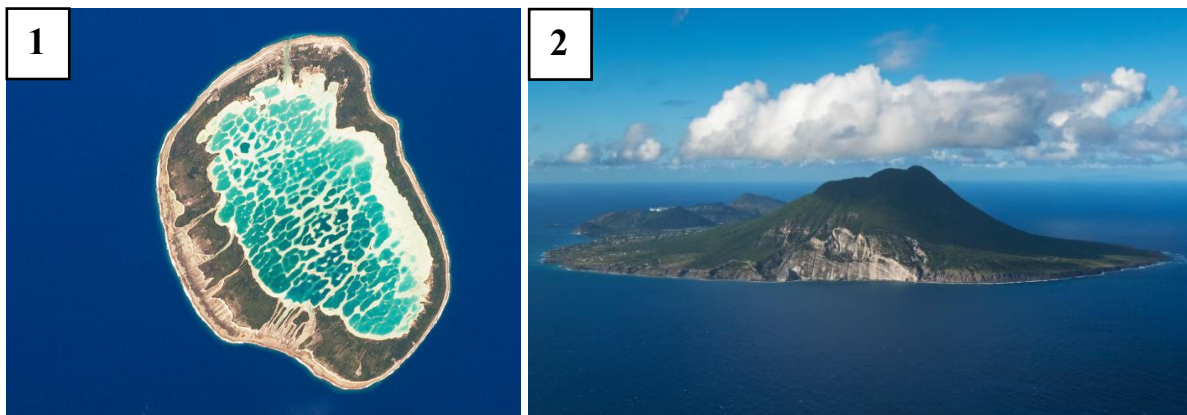
2. ....

3. ....

Materiał graficzny do zadań 14 i 15.

Fotografia 1 przedstawia atol Mataiva w Polinezji Francuskiej, a fotografia 2 holenderską wyspę Sint Eustatius wchodzącą w skład Małych Antyli.

Źródło: National Geographic.

Zadanie 14. (0 – 2p.)

...../2

Uzupełnij tabelę zaznaczając **X** w każdym wierszu tak, by podane cechy dotyczyły obiektu przedstawionego na zdjęciu 1 lub 2.

Uwaga! W niektórych przypadkach **X** można wpisać w więcej niż jedną komórkę wiersza.

Cecha obiektu	1	2
Może samoczynnie generować opady atmosferyczne.		
Znajduje się na półkuli zachodniej.		
Wzrost temperatury wszechoceanu zagraża jego egzystencji.		
Jego powstanie związane jest z ruchami fragmentów skorupy ziemskiej.		

Zadanie 15. (0 – 2p.)

...../2

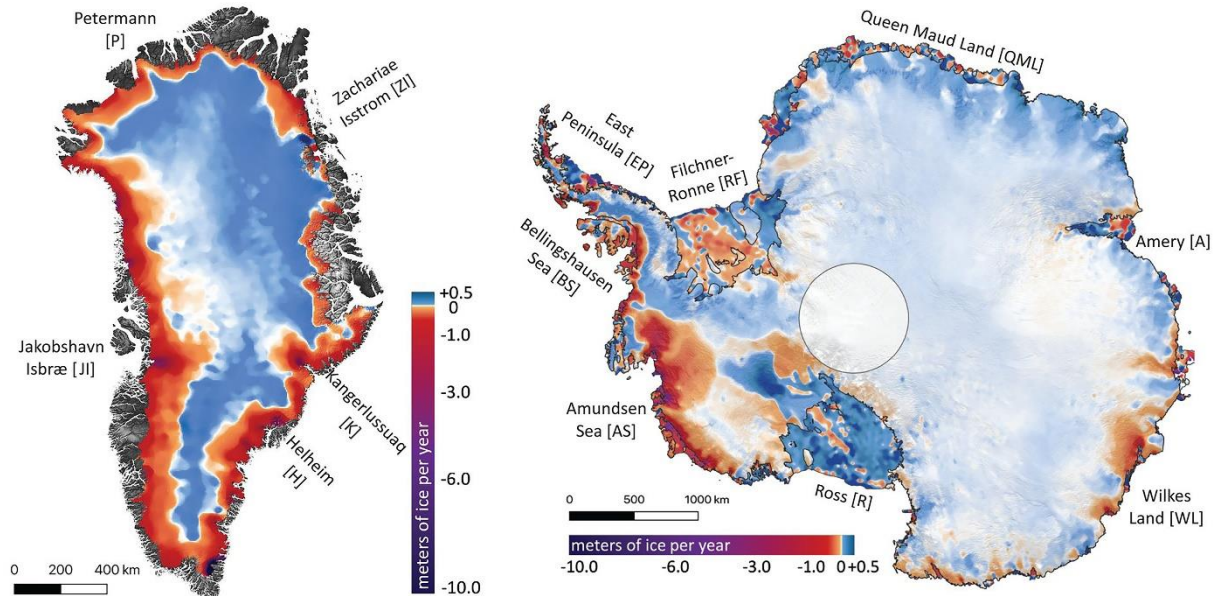
Uporządkuj informacje tak, aby powstał ciąg przyczynowo – skutkowy obrazujący stopniową przemianę obiektu widocznego na fotografii 2 w obiekt na fotografii 1.

- A. Wokół wyspy wulkanicznej tworzy się rafa koralowa.
- B. Powstanie atolu koralowego.
- C. Stopniowy wzrost rafy koralowej na zboczach zapadającej się wyspy.
- D. Wygaśnięcie wulkanu i stopniowe zapadnięcie się go do wewnątrz.
- E. Zniknięcie stożka wulkanicznego pod wodą.

Materiał graficzny do zadań 16 i 17.

Na rycinie przedstawiono zmiany w grubości pokrywy lodowej na Grenlandii i na Antarktydzie w latach 2003-2019 wyrażone w metrach na rok. (UWAGA: Wartości ujemne w legendzie oznaczają zmniejszenie grubości warstwy lodu.)

Źródło: Proceedings of the National Academy of Sciences.

Zadanie 16. (0 – 1p.)

...../1

Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

W latach 2003-2019 pokrywa lodowa dwóch największych lądolodów na Ziemi najintensywniej kurczyła się na

- I) półkuli północnej, w obszarze pod wpływem zimnych prądów morskich.
- II) półkuli północnej, w obszarze pod wpływem ciepłych prądów morskich.
- III) półkuli południowej, w obszarze pod wpływem zimnych prądów morskich.
- IV) półkuli południowej, w obszarze pod wpływem ciepłych prądów morskich.

Zadanie 17. (0 – 2p.)

...../2

Uzupełnij tabelę. Wymienione niżej zwierzęta przyporządkuj do obszarów, w których żyją w środowisku naturalnym.

foka Weddella, leming, lis polarny, mors, niedźwiedź polarny, pingwin cesarski, rekin polarny

Grenlandia i/lub okalające ją wody	Antarktyda i/lub okalające ją wody

Materiał graficzny do zadania 18.

Poniższe zobrazowanie satelitarne (A) wykonano w trakcie największego z dotychczasowych ataków terrorystycznych w XXI wieku.

Źródło: space.com

Zadanie 18. (0 – 1p.)

...../1

Udziel szczegółowych informacji dotyczących wydarzenia przedstawionego na rycinie A.

a) Podaj nazwę miasta, w którym dokonano tego zamachu.

.....

b) Podaj dokładną datę tego wydarzenia (dzień, miesiąc i rok).

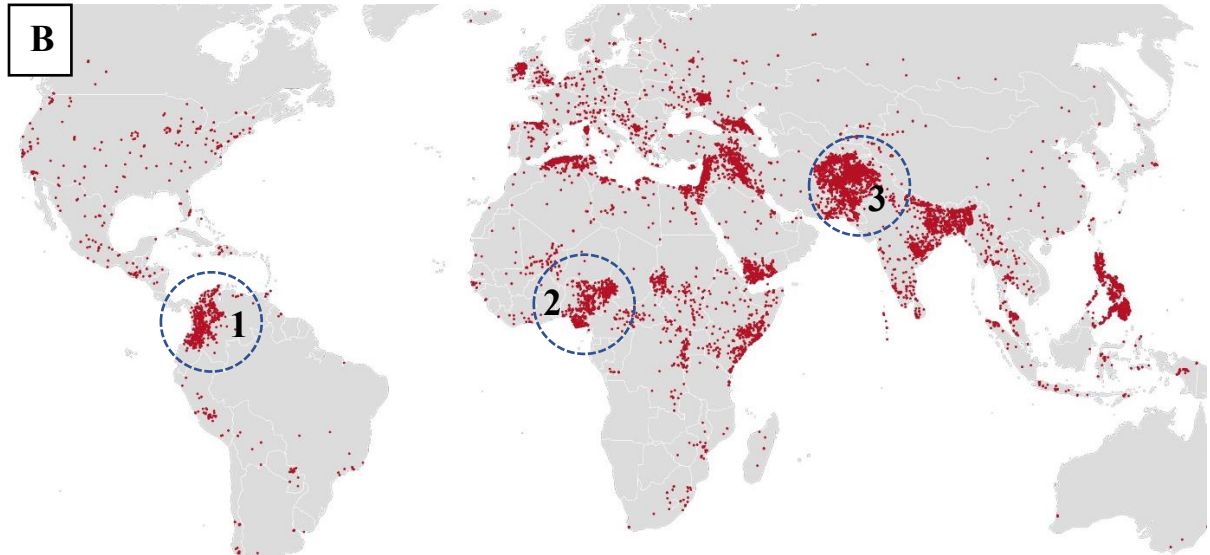
.....

c) Podaj nazwę organizacji terrorystycznej odpowiedzialnej za ten zamach.

.....

Materiał graficzny do zadań 19 - 20.

Na poniższej rycinie (B) czerwonymi kropkami zaznaczono miejsca zamachów terrorystycznych przeprowadzonych w okresie 15 lat od wydarzenia ze zdjęcia A. Trzema obrczami (od 1 do 3) oznaczono trzy regiony o szczególnej intensywności tego zjawiska.

Źródło: biqdata.pl

Zadanie 19. (0 – 2p.)

...../2

Uzupełnij tabelę zaznaczając X w każdym wierszu tak, by wskazać region z ryciny B, którego dotyczy dana informacja.

Uwaga! W niektórych przypadkach X można wpisać w więcej niż jedną komórkę wiersza.

Informacja	Region		
	1	2	3
Ważnym podłożem licznych zamachów w tym regionie jest fundamentalizm islamski.			
W regionie tym doszło do wojny zapoczątkowanej tuż po zamachu przedstawionym na rycinie A.			
Działa tutaj ugrupowanie terrorystyczne o nazwie Boko Haram.			
Niestabilna sytuacja w tym regionie jest przyczyną masowej nielegalnej migracji do kraju, w którym doszło do zamachu z ryciny A.			

Zadanie 20. (0 – 2p.)

...../2

Oceń poprawność poniższych zdań, korzystając z ryciny **B** i własnej wiedzy.
Zaznacz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub **F**, jeśli jest fałszywe.

Większość ofiar światowego terroryzmu to mieszkańcy bogatej Północy.	P	F
Państwa szczególnie dotknięte terroryzmem to Jemen, Somalia i Irak, w których większość poszkodowanych w zamachach to muzułmanie.	P	F
Państwo Islamskie (ISIS) to organizacja terrorystyczna zaangażowana w minionych latach w konflikty w Syrii, Libii i Ukrainie.	P	F
W minionych dekadach do zamachów terrorystycznych dochodziło częściej w południowej Afryce niż w zachodniej Europie.	P	F

Zadanie 21. (0 – 2p.)

...../2

Zaznacz właściwe uzupełnienia dwóch poniższych zdań dotyczących współczesnych konfliktów. Wybierz w każdym zdaniu po jednej prawidłowej odpowiedzi spośród **I**, **II** i **III** oraz **X**, **Y** i **Z**.

Zdanie 1.

7 października 2023 roku Izrael został zaatakowany przez	I	Hamas,	w wyniku czego państwo to dokonało inwazji lądowej na	X	Strefę Gazy.
	II	Hezbollah,		Y	Wzgórza Golan.
	III	Talibów,		Z	Zachodni Brzeg.

Zdanie 2.

W 2023 roku najcięższe walki w Ukrainie toczą się na	I	południu i północy kraju,	a miastami bardzo zniszczonymi przez działania zbrojne są	X	Bachmut i Charków.
	II	wschodzie i południu kraju,		Y	Charków i Lwów.
	III	wschodzie i północy kraju,		Z	Lwów i Bachmut.

Brudnopis